

สมุนไพรฟ้าทะลายโจรสยบหวัด2009

ปาติดา เรือนวงศ์
หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร

กินร้อนช้อนกลาง ล้างมือ ยังไม่พอที่จะปกป้องตัวเองให้รอดพ้นจากไข้หวัด 2009 แพทย์แผนไทยแนะนำให้กินสมุนไพรฟ้าทะลายโจร เพิ่มภูมิคุ้มกันร่างกาย

การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ 2009 และมีผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้น ในจำนวนนี้ 80-90% สามารถหายป่วยเองได้ นอกจากทำตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุขแล้ว สมุนไพรเป็นทางเลือกหนึ่งในการนำมาใช้รักษาและป้องกันเบื้องต้นได้ ทั้งนี้สมุนไพรไทยมีหลายชนิดมีสรรพคุณหลายอย่าง ด้านทานโรคไม่ให้เจ็บป่วยได้ ทั้งนี้สมุนไพรที่สามารถต้านเชื้อไวรัสได้ดี เช่น ฟ้าทะลายโจร ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของแพทย์แผนจีน ปลูกง่ายมีฤทธิ์เป็นยาเย็น ซึ่งจากงานวิจัยในประเทศยุโรป และสแกนดิเนเวีย พบว่า ฟ้าทะลายโจรเป็นสมุนไพรอันดับต้นๆ ที่ควรแนะนำให้ใช้เพื่อแก้ไข้หวัดใหญ่

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Andrographis paniculata* (Burm.f.)

Wall.ex Nees

ชื่อสามัญ : Kariyat , The Creat

วงศ์ : ACANTHACEAE

ชื่ออื่น : หญ้าก้านงู (สงขลา) น้ำลายพังพอน ฟ้าละลายโจร (กรุงเทพฯ) ฟ้าสาบ (พม่า) เขยตายยายคลุม สามสิบดิ (ร้อยเอ็ด) เมฆทะเล (ยะลา) ฟ้าสะท้าน (พัทลุง)

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ : ไม้ล้มลุก สูง 30-70 ซม. ทุกส่วนมีรสขม กิ่งเป็นใบสี่เหลี่ยม ใบเดี่ยว แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมัน ดอก ช่อ ออกที่ปลายกิ่งและซอกใบ ดอกย่อย กลีบดอกสีขาว โคนกลีบติดกัน ปลายแยก 2 ปาก ปากบนมี 3 กลีบ มีเส้นสีม่วงแดงพาดอยู่ ปากล่างมี 2 กลีบ ผลเป็นฝัก เมื่อแก่เป็นสีน้ำตาล แตกได้ ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก

ส่วนที่ใช้ : ทั้งต้น ใบสด ใบแห้ง ใบจะเก็บมาใช้เมื่อต้นมีอายุได้ 3-5 เดือน

ใบฟ้าทะลายโจร มีสารเคมีประกอบอยู่หลายประเภท แต่ที่เป็นสาระสำคัญในการออกฤทธิ์ คือ สารกลุ่ม Lactone คือ

1. สารแอนโดรกราโฟไลด์ (andrographolide)
2. สารนีโอแอนโดรกราโฟไลด์ (neo-andrographolide)
3. 14-ดีออกซีแอนโดรกราโฟไลด์ (14-deoxy-andrographolide)

สรรพคุณ ฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์เป็นยาเย็น ระวังการเจริญเติบโตของเชื้อโรคได้ ดังนั้นพอสรุปสรรพคุณได้ 4 ประการได้แก่

1. แก้ไข้ทั่ว ๆ ไป เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่
2. ระวังอาการอักเสบ พวกไอ เจ็บคอ คออักเสบ ต่อมทอนซิล หลอดลมอักเสบ ขับเสมหะ รักษาโรคผิวหนัง
3. แก่ติดเชื้อ พวกทำให้ปวดท้อง ท้องเสีย บิด และแก่กระเพาะลำไส้อักเสบ
4. เป็นยาขมเจริญอาหาร

ความเป็นพิษภัย

ฟ้าทะลายโจรมีการทดสอบความเป็นพิษที่ครบถ้วนทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ พิษเฉียบพลัน พิษกึ่งเรื้อรัง และพิษเรื้อรัง พบว่าฟ้าทะลายโจรมีความปลอดภัยในการรับประทานในระยะยาว ข้อควรระวังเกี่ยวกับตำรับยา สารแอนโดรกราโฟไลด์ (andrographolide) สารในต้นฟ้าทะลายโจร ละลายในแอลกอฮอล์ได้ดีมาก ละลายในน้ำได้น้อย ดังนั้นยาทิงเจอร์ หรือยาคองเหล่าฟ้าทะลายโจร จึงมีฤทธิ์แรงที่สุด ยาขงมีฤทธิ์แรงรองลงมา ยาเม็ดมีฤทธิ์อ่อนที่สุด

ข้อห้ามใช้

- ในผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อ Streptococcus group A ซึ่งการติดเชื้อแบคทีเรียกลุ่มนี้อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา เช่น ไข้รูห์มาติก โรคหัวใจรูห์มาติก และไตอักเสบ
- ในผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคไตอักเสบเนื่องจากเคยติดเชื้อ Streptococcus group A
- ในผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคหัวใจรูห์มาติก
- ในผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากการติดเชื้อแบคทีเรียและมีอาการรุนแรง เช่น มีตุ่มหนองในคอ มีไข้สูง หนาวสั่น

ข้อควรระวัง

- ฟ้าทะลายโจรอาจทำให้เกิดอาการปวดท้อง ท้องเดิน ปวดเอว หรือเวียนศีรษะ ใจสั่น ในผู้ป่วยบางราย หากมีอาการดังกล่าว ควรหยุดใช้ฟ้าทะลายโจร
  - หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง
  - หากใช้ฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่หาย หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ยา ควรหยุดใช้ และไปพบแพทย์
  - สตรีมีครรภ์ไม่ควรใช้ฟ้าทะลายโจร การที่ห้ามใช้ในสตรีตั้งครรภ์และให้นมบุตร เนื่องจากมีการศึกษาในหนูทดลองพบว่าน้ำต้มฟ้าทะลายโจรมีผลทำให้หนูแท้งได้
- จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า การใช้สมุนไพรฟ้าทะลายโจรรักษาและป้องกันเบื้องต้นจากไข้หวัด 2009 ได้สำหรับคนปกติ แต่ต้องสังเกตอาการข้างเคียงที่จะเกิดขึ้นหลังการกินสมุนไพรดังกล่าว โดยศึกษาข้อควรระวังควบคู่ไปด้วย ก่อนใช้ก็ควรศึกษาว่าร่างกายของเราเป็นไปตามข้อห้ามใช้หรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเริ่มมีอาการผิดปกติเหมือนจะเป็นไข้หวัดและไม่แน่ใจว่าจะเป็นไข้หวัดใหญ่ 2009 หรือไม่ควรพบแพทย์แผนปัจจุบันเพื่อวินิจฉัยโรคและรักษา มิฉะนั้นอาจจะทำให้เราเสียโอกาสในการดูแลรักษาสุขภาพที่เหมาะสมกับสภาวะของร่างกาย ซึ่งอาจเกิดผลร้ายต่อสุขภาพได้

อ้างอิง

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลสุขภาพกรุงเทพ

<http://www.bangkokhospital.com>

<http://www.bangkokhealth.com>

<http://www.bangkokbiznews.com>

http://www.rspg.or.th/plants_data/herbs/herbs_07_8.htm